

**Аналіз регуляторного впливу
до проєкту рішення Виконавчого комітету Кропивницької міської ради
«Про встановлення тарифу за одну поїздку пасажирів у міському
електричному транспорті м. Кропивницького»**

Цей аналіз регуляторного впливу до проєкту рішення Виконавчого комітету Кропивницької міської ради «Про встановлення тарифу за одну поїздку пасажирів у міському електричному транспорті м. Кропивницького» розроблений на виконання та з дотриманням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та Методики проведення аналізу впливу регуляторного акту, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 р. № 308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акту» (зі змінами).

Назва регуляторного акту: проєкт рішення Виконавчого комітету Кропивницької міської ради «Про встановлення тарифу за одну поїздку пасажирів у міському електричному транспорті м. Кропивницького».

Регуляторний орган: Виконавчий комітет Кропивницької міської ради.

Розробники документа: управління розвитку транспорту та зв'язку міської ради.

Відповідальна особа: Житник В.П.

Контактний телефон: 35 83 13.

I. Визначення проблеми

Комунальне підприємство «Електротранс» Міської ради міста Кропивницького» (далі – КП «Електротранс») є комунальним унітарним комерційним підприємством, створеним відповідно до рішення міської ради міста Кропивницького від 29 березня 2016 року № 150 на базі відокремленої частини комунальної власності територіальної громади міста Кропивницького.

Засновником (власником) КП «Електротранс» є Кропивницька міська територіальна громада в особі Кропивницької міської ради.

Метою створення і діяльності КП «Електротранс» є здійснення пасажирських перевезень електричним та автомобільним транспортом населення міста, підвищення якості транспортних послуг, забезпечення належного функціонування міського наземного транспорту загального користування та створення умов для його розвитку.

Діючий тариф на послуги міського електричного транспорту (тролейбусу) у розмірі 2 грн 50 коп. встановлений рішенням Виконавчого комітету Міської ради міста Кропивницького від 26 квітня 2016 року № 277.

Необхідність перегляду рівня тарифу на перевезення пасажирів троллейбусом виникла у зв'язку зі зміною розміру мінімальної заробітної плати, зростання вартості електричної енергії, цін на матеріали і запасні частини, а саме:

за період дії тарифу у розмірі 2,50 грн

- рівень мінімальної заробітної плати збільшився з 1450,00 грн до 6000,00 грн, або на 313,8%;

- вартість електричної енергії за 1 кВт. год з 0,67 грн до 3,47 грн, або на 418%;

- вартість матеріалів та запасних частин – на 96,5%;

- автошин – на 222%.

Всі інші складові собівартості також суттєво зросли.

Крім того, потребують значних капіталовкладень контактна мережа та тягові підстанції, за допомогою яких забезпечується технологічний процес надання послуг.

На даний час коштів у вигляді плати за проїзд недостатньо для виплат заробітної плати, енергоносіїв для забезпечення проведення повноцінних ремонтів та технічного обслуговування рухомого складу, тягових підстанцій, контактної мережі, внаслідок чого значно знижується рівень безпеки пасажирів перевезень.

Крім того, у зв'язку з запровадженням карантинних заходів, спроможність у виконанні пасажирських перевезень електричним транспортом зазнала суттєвих змін. У 2020 році КП "Електротранс" перевезено пасажирів електричним транспортом всього 15 020,6 тис. пас. проти перевезених у 2019 році 26 072,5 тис. пас. Тобто, обсяг перевезених у 2020 році пасажирів, за об'єктивних обставин, зменшився в 1,74 рази.

Такий формат перевезень прямо пропорційно збільшив собівартість перевезення 1-го пасажирів.

Фактична собівартість перевезення 1-го пасажирів електричним транспортом, розрахована на підставі фактичних витрат підприємства за 9 місяців 2020 року, становить 6,52 грн.

Відповідно до представленого КП "Електротранс" розрахунку, економічно-обґрунтовані витрати на перевезення пасажирів електричним транспортом у 2021 році становлять 135 609,3 тис. грн, при цьому, тариф на перевезення дорівнює 7,48 грн.

Діючий тариф на проїзд у тролейбусі не відшкодовує витрати КП «Електротранс» на перевезення пасажирів міським електричним транспортом в повній мірі.

Часткове вирішення цієї проблеми можливе за рахунок підвищення вартості проїзду в тролейбусах для платних пасажирів до 5,00 грн за одну поїздки.

Даний проект рішення підготовлений з метою наближення тарифу на перевезення пасажирів міським електричним транспортом до економічно обґрунтованого рівня.

Прийняття цього регуляторного акту та встановлення економічно обґрунтованого розміру тарифу на перевезення пасажирів у міському електричному транспорті надасть підприємству вчасно виплачувати заробітну плату, сплачувати податки до бюджету, оновлювати основні засоби, що задіяні у виробничому процесі.

Основні групи, на які проблема здійснює вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	-
Держава (територіальна громада)	+	-
Суб'єкти господарювання	+	-
У тому числі суб'єкти малого підприємництва	-	-

Проблема, яку необхідно вирішити шляхом прийняття даного рішення, полягає у збалансуванні інтересів органів місцевого самоврядування, користувачів транспортних послуг та КП «Електротранс».

Проблема підвищення рівня тарифів на перевезення пасажирів міським електричним транспортом в м. Кропивницькому не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів у зв'язку з тим, що державою прийнято низку законів на інших нормативних документів, які регламентують діяльність виконавчих органів місцевого самоврядування в цьому напрямку, зокрема:

- відповідно до підпункту 2 пункту 2 «а» статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчі органи міських рад мають повноваження встановлювати тарифи на транспортні послуги;

- згідно з положеннями частини 3 статті 8 Закону України «Про міський електричний транспорт» місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування забезпечують реалізацію державної політики електричного транспорту, зокрема встановлюють тарифи на проїзд ;

- наказом Міністерства інфраструктури України від 25.11.2013 року № 940 затверджено Порядок формування тарифів на послуги міського електричного транспорту (трамвай, тролейбус), який визначає механізм формування тарифів на транспортні послуги з перевезення пасажирів трамваями та тролейбусами і застосовується органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування під час встановлення зазначених тарифів для підприємств міського електричного транспорту.

II. Цілі державного регулювання

Відповідно до положень статті 14 Закону України «Про міський електричний транспорт» тарифна політика у сфері міського електричного транспорту ґрунтується на принципах забезпечення доступності транспортних послуг та створення умов для здійснення сталих і безпечних пасажиро перевезень. Установлення тарифів на проїзд у транспорті здійснюється з урахуванням необхідності забезпечення беззбиткової роботи перевізників та забезпечення захисту малозабезпечених громадян.

Отже, цілями прийняття регуляторного акту є:

- наближення тарифу на перевезення пасажирів міським електричним транспортом до економічно обґрунтованого рівня;

- забезпечення доступності транспортних послуг для усіх верств населення;
- забезпечення якісного та безпечного функціонування міського електротранспорту;
- забезпечення беззбиткової роботи КП «Електротранс»;
- покращення рівня обслуговування пасажирів та фінансового стану КП «Елетротранс».

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Підвищення вартості проїзду до рівня 5,00 грн	Пропонується встановити тариф на перевезення одного пасажирів на рівні 5,00 грн, що дозволить: <ul style="list-style-type: none"> - наблизити тариф до економічно обґрунтованого рівня; - покращити фінансовий стан КП «Електротранс»; - своєчасно здійснювати першочергові та необхідні виплати, а саме: заробітної плати, податків та зборів; - підвищити якість надання послуг з перевезення та безпеку пасажироперевезень; - здійснювати поточні та капітальні ремонти транспортних засобів.
Альтернатива 2 Залишення дії попереднього рішення	Попереднім рішенням встановлено тариф на рівні 2,50 грн. В цьому випадку встановлений тариф не забезпечує покриття витрат, що призведе до утворення заборгованості із виплати заробітної плати, неможливості сплачувати обов'язкові податки та збори, погіршення технічного стану рухомого складу, зниження якості та безпеки послуг, що, в свою чергу, ставить під загрозу стале задоволення потреб населення міста в перевезеннях міським електротранспортом.
Альтернатива 3 Передбачення в місцевому бюджеті компенсації на покриття втрат перевізника внаслідок встановлення рівня тарифу, який не покриває його витрати	Прийнятий міський бюджет на 2021 рік розрахований з урахуванням виплат по захищеним видаткам і не має відповідних коштів на покриття збитків від неповного відшкодування економічно обґрунтованих витрат на перевезення, що призведе до погіршення транспортного обслуговування та поставить під загрозу стале задоволення потреб населення міста в перевезеннях міським електротранспортом.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей:

Оцінка впливу на сферу інтересів Кропивницької міської територіальної громади

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Забезпечення повноти надходжень до бюджету обов'язкових платежів і зборів та можливе їх збільшення. Забезпечення належної якості перевезень.	Суттєве зменшення обсягу додаткового фінансування підприємства з місцевого бюджету

	Зменшення скарг на неякісну роботу пасажирського транспорту. Забезпечення належного обслуговування населення на 9 тролейбусних маршрутах.	
Альтернатива 2	Відсутні	Необхідність здійснення додаткового фінансування підприємства з місцевого бюджету на покриття витрат між економічно-обґрунтованим та встановленим тарифом на перевезення пасажирів. Відсутність додаткових асигнувань може призвести до скорочення обсягів надання послуг з перевезення пасажирів
Альтернатива 3	Відсутні	Необхідність здійснення додаткового фінансування підприємства з місцевого бюджету

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	<ul style="list-style-type: none"> - збереження існуючої транспортної мережі; - належна якість надання послуг; - збереження на маршрутах необхідної кількості транспортних засобів; - забезпечення дотримання безпеки перевезень. 	Збільшення витрат на проїзд на 2,50 грн. за поїздки в тролейбусі
Альтернатива 2	- збереження діючих тарифів, тобто витрати на проїзд для пасажирів залишаються незмінними	Погіршення якості, безпеки перевезень, зменшення кількості транспортних засобів на маршрутах, що негативно позначиться на забезпеченні потреб населення у перевезеннях. Зниження рівня заробітної плати по КП «Електротранс» та скорочення робочих місць.
Альтернатива 3	- збереження діючих тарифів, тобто витрати на проїзд для пасажирів залишаються незмінними	В умовах складної ситуації з наповненням дохідної частини бюджету та фінансової неспроможності відшкодувати різницю в тарифах на перевезення, виникає загроза погіршення умов транспортного

		обслуговування через часткову або повну зупинку підприємства внаслідок неможливості придбання енергоносіїв, паливно-мастильних матеріалів, запасних частин та ін.
--	--	---

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	1	-	-	-	1
Питома вага групи у загальній кількості, %	100	-	-	-	100

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Часткове покриття витрат, які мають місце при наданні послуг з перевезення. Покращення фінансового стану КП «Електротранс». Створення необхідних чинників для забезпечення сталого та безпечного технологічного процесу надання послуг з перевезень пасажирів міським електричним транспортом	Відсутні
Альтернатива 2	Відсутні	Погіршення фінансового стану підприємства. Зниження кількості транспортних засобів на маршрутах від необхідної. Погіршення технічного стану рухомого складу. Втрата кваліфікованих працівників внаслідок неможливості забезпечення їх гідним рівнем заробітної плати
Альтернатива 3	Наявний стан наповнення дохідної частини бюджету не дозволить здійснити додаткове фінансування на покриття різниці в тарифах	Отримання збитків та скорочення обсягу послуг основного виду діяльності

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	4	Враховано інтереси органу місцевого самоврядування, населення та КП «Електротранс», а саме: забезпечується належна якість та безпека пасажирських перевезень, кількість тролейбусів на 9 маршрутах буде залишена на рівні 37 одиниць, населення отримає незначне збільшення вартості проїзду (2,50 грн), КП «Електротранс» отримає додаткові надходження, що дозволить забезпечити належне ведення господарської діяльності (виплата заробітної плати, сплата податків, забезпечення належного утримання транспортних засобів).
Альтернатива 2	2	Враховано інтереси населення, але не враховано інтереси КП «Електротранс». Залишення вартості проїзду на рівні 2,50 грн призведе до скорочення робочих місць, зниження рівня заробітної плати, зменшення рівня сплати податків, зменшення кількості транспортних засобів на маршрутах міста.
Альтернатива 3	2	Враховано інтереси населення, але не враховано інтереси КП «Електротранс» та Міської ради міста Кропивницького. Залишення вартості проїзду на рівні 2,50 грн поставить під загрозу досягнутий рівень задоволення потреб населення міста в перевезеннях міським електричним транспортом.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	4	3	Враховано інтереси всіх сторін регуляторного процесу, але при цьому відбувається незначне підвищення вартості проїзду, а КП «Електротранс» отримує додатковий дохід, але не в очікуваному розмірі.
Альтернатива 2	2	1	Дотримуються інтереси населення, при цьому КП «Електротранс» несе збитки, що може призвести до суттєвого скорочення обсягу надання послуг

Альтернатива 3	3	1	Дотримуються інтереси населення, при цьому КП «Електротранс» не може розраховувати на повне покриття збитків через різницю в тарифах, що ставить під загрозу стале задоволення потреб населення в перевезеннях.
----------------	---	---	---

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акту
Прийняття рішення Виконавчого комітету Міської ради «Про встановлення тарифу за одну поїздку пасажирів у міському електричному транспорті м. Кропивницького».	Запропонований регуляторний акт при розв'язанні визначеної проблеми є найбільш ефективним способом.	Непередбачуваними загрозами досягнення мети даного регуляторного акту є можливі зміни чинного законодавства стосовно організації міських пасажирських перевезень, цінні коливання на ринку електричної енергії, паливно-мастильних матеріалів, запчастин тощо. На дію даного регуляторного акту негативно можуть вплинути економічна криза та, як наслідок, значні темпи інфляції, що погіршить фінансову стабільність КП «Електротранс», яке надає відповідні послуги, призведе до ще більшого здорожчання електричної енергії, пального та запчастин, шин до тролейбусів, у зв'язку з чим даний тариф знову стане економічно необґрунтованим.
Залишення дії попереднього рішення	Не обрана, через наявність причин збиткової діяльності підприємства	X
Передбачення в місцевому бюджеті компенсації на покриття втрат перевізника внаслідок встановлення рівня тарифу, який не покриває його витрат	Не обрана через відсутність в бюджеті міста наявних коштів на покриття збитків від неповного відшкодування економічно обґрунтованих витрат на перевезення міським електричним транспортом	X

V. Механізми та заходи, що пропонуються для розв'язання проблем

Механізм дії запропонованого регуляторного акту спрямований на приведення тарифу на перевезення пасажирів у міському електричному

транспорті в місті Кропивницькому до рівня, який дозволить збалансувати інтереси споживачів послуг та перевізника:

- пасажирам забезпечується стабільне і якісне надання послуг з перевезення міським електричним транспортом за рахунок підвищення тарифу на ці послуги;

- надходження додаткових коштів надасть можливість підприємству – перевізнику стабілізувати фінансово-економічний стан, здійснювати поточні ремонти і технічне обслуговування рухомого складу та забезпечити надійне і безпечне перевезення пасажирів.

Для розв'язання проблеми пропонується прийняття даного рішення Виконавчого комітету Міської ради міста Кропивницького «Про встановлення тарифу за одну поїздку пасажира у міському електричному транспорті м. Кропивницького».

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акту залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати органу місцевого самоврядування міста Кропивницького на адміністрування регулювання не передбачені даним проєктом рішення.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акту

Дія регуляторного акта встановлюється на термін, який забезпечить беззбиткову діяльність підприємства.

Відповідно до положень Порядку формування тарифів на послуги міського електричного транспорту, затвердженого наказом Міністерства інфраструктури від 25.11.2013 р. № 940, у разі зміни ставок податків і зборів (обов'язкових платежів), мінімального рівня заробітної плати, цін і тарифів на паливно-енергетичні та матеріальні ресурси, які не залежать від господарської діяльності підприємств, але впливають на рівень повної собівартості з операційної діяльності підприємств, тарифи на послуги міського електричного транспорту переглядаються в установленому законодавством порядку.

VIII. Визначення показників результативності регуляторного акту

	2020	2021
Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, млн. грн	8,9	12,02
кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акту	1	1
рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акту	Підприємство буде поінформоване шляхом надання рішення Виконавчого комітету	
Кількість скарг на перевізників, од.	217	150
Кількість перевезених пасажирів, млн. осіб	15,02	18,2
Кількість автобусів на маршрутах, од.	37	39

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відповідно до цього регуляторного акту буде здійснюватися базове, повторне та періодичне відстеження результативності в межах строків, передбачених Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Базове відстеження результативності регуляторного акту здійснюється до дня набрання чинності цього регуляторного акту.

Повторне відстеження результативності буде здійснюватися з 01 листопада до 15 грудня 2021 року.

Періодичні відстеження результативності будуть здійснюватися один раз на кожні три роки після проведення повторного відстеження результативності регуляторного акту.

Відстеження результатів регуляторного акту будуть проводитись на основі статистичних даних, що будуть надаватися Головним управлінням статистики та організатором пасажирських перевезень, враховуючи звітність, що готується підприємством.

**Начальник управління розвитку
транспортів та зв'язку**

Віктор ЖИТНИК